

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33284**Nom:** Epistemologies alternatives i radicals**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Segon quadrimestre
1004 - Grau Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació		Segon quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Segon quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Segon quadrimestre

**MATÈRIES**

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau Filosofia	Epistemologías alternativas y radicales	OPTATIVA
1004 - Grau Filosofia	Epistemologías alternativas y radicales	OPTATIVA
1012 - Grau en Filosofia	Epistemologies alternatives i radicals	OPTATIVA
1012 - Grau en Filosofia	Epistemologies alternatives i radicals	OPTATIVA

**COORDINACIÓ**

VALOR ABAD JORDI

**RESUM**

Algunes de les nostres creences més fermes rarament són contrastades. Pensem que la nostra experiència quotidiana del món les confirma contínuament i, sovint, ens resulta difícil d'imaginar fins i tot com seria un món que les fera falses. Moltes d'aquestes creences bàsiques s'expressen mitjançant judicis normatius, de valoració o modals: «les contradiccions són falses», «tot esdeveniment ha de tenir (necessàriament) una causa», «fer mal a algú no està ben fet», etc. Els judicis normatius i de valoració empen termes com ara: (in)correcte, bo, dolent, bé, cal que, ha de, hauria, etc. Són judicis que parlen de deures que hem de complir per a aconseguir certes metes, o de quines coses són fins legítims de les



nostres accions atès el seu valor instrumental o intrínsec. L'ètica, la lògica i l'estètica són disciplines normatives, i la filosofia i les ciències incorporen normes i valors que s'expressen en la seua pràctica i mètodes. Molts pensen de fet que la reflexió crítica sobre normes i valors constitueix l'ocupació fonamental de la filosofia. Però com coneixem o justifiquem la veritat dels judicis normatius i de valor?

Reflecteixen fets objectius sobre el món o merament mostren (o expressen) inquietuds, necessitats o limitacions cognitives pròpies dels éssers humans o d'una determinada societat i perspectiva històrica? Al llarg del curs ens plantejarem aquestes qüestions i discutirem diverses respostes avançades en la història recent de la filosofia.

## CONEXIMENTS PREVIS

### RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

### ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han prescrit.

## COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Adquirir la capacitat per plantejar i resoldre problemes, així com de prendre decisions, en un temps limitat.

Apreciar l'autonomia i la independència de judici.

Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.

Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.

Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.



Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Reconèixer la fal·libilitat humana.

Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.

Saber assumir tasques de lideratge, coordinació i representació.

Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.

Ser capaç d'adquirir compromisos socials i ètics.

Ser capaç d'aprenentatge autònom.

Ser capaç d'innovació i creativitat.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.

Ser capaç de manejar les aplicacions de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Ser capaç de millora i perfeccionament professional.

Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.

Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.

Tenir capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica.

Tenir capacitat de crítica i autocrítica.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.



Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'indole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

## DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

### 1. TEMA 1. El Tractatus de Wittgenstein i els límits del sentit. (4 setmanes)

Parlarem de les dificultats de Wittgenstein i els positivistes lògics per a concebre la filosofia, la lògica, l'ètica i altres disciplines normatives com a disciplines teòriques. Examinarem la relació que hi ha entre normes i coneixement a priori i el repte que suposen les paradoxes d'autoreferència per a la fonamentació de principis normatius bàsics.

### 2. TEMA 2. La naturalització de la normativitat. (4 setmanes)

És possible donar una explicació de l'existència de normes des de les ciències naturals? I si és així, ajuda aquest fet a justificar l'acceptabilitat de certes normes i valors? Parlarem de l'auge de les ciències cognitives i de les concepcions evolucionistes de la normativitat.

### 3. TEMA 3. La distinció fet/valor i la imatge metafísica del món. (4 setmanes)

És possible construir una imatge del món desinteressada, independent de les nostres conviccions normatives, judicis de valor i interessos pràctics? Discutirem si és possible traçar una distinció taxativa entre judicis de valor i judicis de fet i si, en aquest cas, és possible determinar que només els judicis de fet mostren el món tal com és.

### 4. TEMA 4. Ciència interessada. (3 setmanes)

Quina influència tenen les normes vigents en una societat determinada i la seua estructura en la construcció de la seua imatge del món i en la selecció dels objectius de les seues recerques? Són aspectes com el gènere, la classe social, la identitat nacional o racial rellevants per a avaluar l'activitat científica? Parlarem de com afecten els nostres interessos a la imatge que ens fem del món.

## VOLUM DE TREBALL (HORES)

### ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00



Total hores	50,00
-------------	-------

## ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	25,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	0,00
<b>Total hores</b>	<b>100,00</b>

## METODOLOGIA DOCENT

1. Classes teòriques (de tipus magistral o expositiu, amb l'eventual participació dels i de les estudiants). Metodologia d'ensenyament i aprenentatge: exposició del professor o la professora, amb la participació eventual dels i de les estudiants.
2. Classes pràctiques (de tipus participatiu, en què es tracta de relacionar la teoria amb la pràctica: estudi de casos i simulacions, resolució de problemes, anàlisi de textos i documents). Metodologia d'ensenyament i aprenentatge: participació dels i de les estudiants sota la guia del professor o la professora.
3. Memòria o treball dirigit. Metodologia d'ensenyament i aprenentatge: entrevistes personals per a pactar el treball autònom de l'estudiant i els seus requisits d'elaboració, i per a fer un seguiment de l'evolució d'aquest.
4. Tutories (individuals o col·lectives). Metodologia d'ensenyament i aprenentatge: entrevista personal dels agents implicats o consulta electrònica (a través d'aula virtual, correu electrònic, blogs, etc.).
5. Activitats complementàries: assistència a conferències, cursos i altres activitats de tipus cultural, acadèmic o científic relacionades amb l'àmbit d'estudi.
6. Metodologia d'ensenyament i aprenentatge: exposició dels agents implicats amb la participació eventual dels assistents, i memòria o informe redactat pels i per les estudiants.

## AVALUACIÓ

El treball dels i de les estudiants relacionat amb les hores pràctiques de l'assignatura compta un 30% de la nota final i el 70% restant depèn de la nota obtinguda en l'examen teòric final. L'avaluació es realitza tenint en compte el rendiment dels i de les estudiants en algunes de les proves avaluables següents:

– Exercicis escrits de resposta curta o llarga.

– Participació a classe (presentacions i discussions de textos de la bibliografia o d'exercicis en classes pràctiques).



– Assaig breu (entre 2000 i 3000 paraules).

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

## BIBLIOGRAFIA

- CARNAP, R. (1934): *El carácter de los problemas filosóficos*. En Rorty (ed): *El giro lingüístico: dificultades metafísicas de la filosofía lingüística*. Barcelona: Paidós, 1990.
- DENNETT, D. (1995): *Darwin's Dangerous Idea*. New York: Simon and Schuster.
- ELIAS, N. (1990): *Compromiso y distanciamiento*. Barcelona: Península.
- FEYERABEND, P.: *Contra el método: esquema de una teoría anarquista del conocimiento*. Orbis, 1985.
- HABERMAS, J. (1968): *Conocimiento e interés*. En *Ciencia y técnica como ideología*. Madrid: Tecnos, 1984.
- KUHN, T.: *La estructura de las revoluciones científicas*. Fondo de Cultura Económica, 1971.
- LONGINO, Helen (1990): *Science as Social Knowledge*. Princeton: Princeton UP.
- PUTNAM, H. (1988): *Razón, verdad e historia*. Madrid: Tecnos.
- QUINE, W. V. O. (1968): *La naturalización de la epistemología*. En *La relatividad ontológica y otros ensayos*. Madrid: Tecnos, 1974.
- SCHLICK, M. (1932): *El futuro de la filosofía*. En Muguerza (ed): *La concepción analítica de la filosofía*. Madrid: Alianza, 1981.
- STROUD, B. (2015): *L'autocomprensió i l'expectativa d'assolir l'objectivitat*. *Quaderns de Filosofia* 2: 95-135.
- VALOR, J. (2015): *Les paradoxes i la filosofia: tres visions contemporànies*. *Quaderns de Filosofia* 2: 57-88.
- WILLIAMS, B. (1996): *Descartes: El proyecto de la investigación pura*. Madrid: Cátedra.
- WITTGENSTEIN, L. (1921/1922): *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza, 1973.
- WITTGENSTEIN, L. (1965): *Conferència sobre ètica*. *Comprendre* III: 175-182, 2001.